

Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови і літератури

І етап

2025 / 2026 навчальний рік

9 клас

Українська мова

I. Творча майстерня.

1. Напиши **твір-роздум** «Англізми в українській мові: бажані чи небажані гості». Аргументуй свою позицію (обсяг – до 2-х сторінок) **(12 балів)**. Використай для оформлення власних думок 1 складносурядне та 1 складнопідрядне речення. Підкресли їх хвилястою лінією **(2 бали)**.

Разом 14 балів

II. Фразеологічна скарбниця.

Сформууй із запропонованих фразеологізмів синонімійні та антонімійні пари. Поясни значення стійких словосполук.

Ані телень, де Макар телят пасе, із заячий хвіст, кури не клюють, ні пари з уст, як по маслу, як по нотах, як рукою подати.

4 бали

III. Мовознавчий калейдоскоп.

1. Постав наголоси у словах.

Визвольний, вірші, довідник, мережа, уподобання.

2. Згрупуй слова за родами.

Базіка, вуаль, дівча, дріб, емаль, забіяка, какаду, капучино, кір, ледащо, леді, орля, папороть, приبلуда, соня, срібло, суміш, таксі, торнадо, фламінго.

Чоловічий рід:

Жіночий рід:

Середній рід:

Спільний рід:

3. Запиши правильно слова. Поясни орфограму.

Бізнес/план, блок/система, інтернет/видання, піар/акція, фітнес/клуб.

3 бали

IV. Синтаксичний лабіринт.

Про хліб любові

(1) Нас було багато в домі. (2) І баба пекла хліб щодня. (3) За день усе з'їдали. (4) Через це, либонь, тільки в нас завжди на столі був свіжий хліб. (5) Баба вставала вдосвіта і бралася за тісто. (6) Я гадав, що це від сірого борошна в неї руки посіріли, і обличчя, і волосся, і очі... (7) Ми їли, а вона сиділа, склавши під грудьми руки, і втішно дивилася на нас.

(8) «Ти так любиш пекти хліб?» – якимось запитав її.

(9) «Я люблю вас», – відповіла баба.

(10) Минув час і я зрозумів любов це як хліб. (11) Її треба випікати щоденно, аби вона завжди була свіжою.

Мирослав Дочинець

1. Зазнач номери речень, ускладнених однорідними присудками.
2. Зазнач номер речення, ускладненого відокремленою обставиною.
3. Вкажи вид підрядного у реченні №11.
4. Постав розділові знаки і зроби повний синтаксичний розбір речення №10 (підкресли члени речення, побудуй схему речення, дай загальну характеристику синтаксичній конструкції та умовно простим реченням у її складі, надпиши над кожним словом частину мови).

Разом 7 балів

V. «Сам собі редактор».

Відредагуй поданий текст відповідно до чинних норм сучасної української літературної мови.

Коли майбутні історики озирнуться на наш час в спробі зафіксувати перший проблиск справжнього Штучного Інтелекту, можливо, вони опізнають його в одному єдиному ході під час другої партії гри в го між Лі Седолом і програмою «Альфаго» 10 березня 2016 року. Такого не робили ніякий комп'ютер, ніяка людина в історії. Щось цілковито нове, абсолютний розрив із традицією. Цей хід не був частиною пам'яті «Альфаго». Програма створила його сама. Люди, побачивші цей хід, чи то вживу в готелі Чотири сезони в Сеулі, чи то в трансляції, мимохідь зазирали в майбутнє, яке стрімко мчить до нас. Одні закликають вітати його з розпростертими обіймами, інші зробити все, щоб втримати божевільну мрію недосяжною.

За Бенжаміном Лабатуттом

4 бали

Усього 32 бали

Українська література

I. За мудре слово дякуємо... (до 120-річчя від дня народження Олени Теліги).

Напиши за змістом вивчених творів роздум «Не треба слів! Хай буде тільки діло!», у якому обміркуй вплив літератури на формування патріотизму та життєлюбства у сучасному світі.

12 балів

II. «Стислість – мистецтво мислення» (дай чіткі й стислі відповіді)

1. «Тасмниці художнього слова» – визнач віршовий розмір уривка:

*Заграло, заінілось синєє море,
І буйнії вітри по морю шумлять,
І хвиля гуляє, мов чорнії гори
Одна за другою біжать.
Як темная нічка, насупились хмари,
В тих хмарах, мов голос небесної кари,
За громом громи гуркотять.*

2. «Літературний експерт» – встанови відповідність між уривком із твору та його жанром

1. «За Божим наказом він ударив палицею своєю по скелі – і з неї ринула вода в такій кількості, що пили досхочу весь народ і худоба»	А. Житіє
2. «Цей отець наш Феодосій став святим переможцем злих духів у печері. Після постригу матері його, зрікшись усього мирського, ще з більшою ревністю віддав себе на службу Божу»	Б. Повчання
3. «Два тури піднімали мене на рогах разом із конем, олень один мене бив і два лосі, один ногами топтав, а другий рогами бив, верп мені на бедрі меч відняв...».	В. Притча
4 «Ось вийшов сіяч, щоб посіяти зерно своє. І, як сіяв, упало одне край дороги, і було повитоптуване, а птахи небесні його повидзьобували»	Г. Легенда
	Д. Літопис

3. «Літературна лабораторія читача-дослідника» – на прикладі творів Тараса Шевченка проаналізуй образ одного героя і опиши, які риси характеру роблять його прикладом для сучасної молоді.

6 балів

III. Літературний критик у тобі!

Виконай структурно-художній аналіз твору, у якому наявна така фраза:

«Не дуже довіряй своєму серцю: сей віщун часто обманює».

Зазнач рід літератури; жанр; тему; ідею; проблематику; складники сюжету, позасюжетні компоненти; художні засоби тощо.

12 балів

Усього 30 балів

Разом 62 бали